

Viborg Kommune
Børnehuset Kokholm

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	11
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	12
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	12
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	13
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	13
3.4 METODER TIL EVALUERING	13
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	13
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	15
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	15
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	17
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	18
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	19
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	20
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	22
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	22
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	22
6 AFSLUTNING	23

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

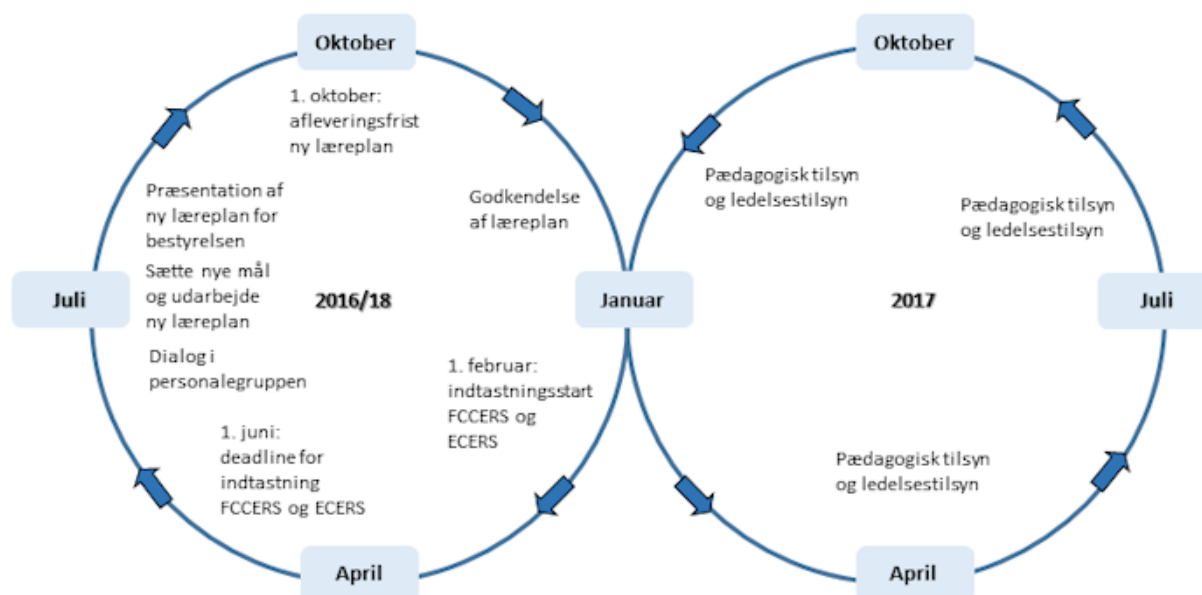
Børnehuset Kokholms læreplaner en pædagogisk læreplan, hvor vi som institution sammen med forældreråd og bestyrelse sætter mål for år 2017 og 2018.

Læreplanen beskriver hvordan vi opfylder målene samt hvordan vi undervejs vil sikre at vi er på rette kurs.

Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste redskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, børnemiljøet samt beskrivelse af de metode vi vil anvende i arbejdet.

God læselyst og I er altid velkommen til at stille spørgsmål omkring læreplanen.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Børnehuset Kokholm kan tilbyde et rummeligt hus, med høj faglighed og et åbent og imødekommende personale.

Børnehuset skaber gode læringsmiljøer gennem en positiv, anerkendende og inkluderende tilgang. Det giver børnene kompetencer til at mestre eget liv.

Vi skaber trygge rammer, hvor både børn, forældre og personale trives og føler sig som en del af fællesskabet.

Børnehuset Kokholm vægter et godt forældresamarbejde, hvor vi ser fællesskabet og mangfoldigheden som en styrke.

Disse værdier vil være at finde som en rød tråd gennem denne pædagogiske læreplan.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Børnehuset er delt op i flere rum, hvor der gives mulighed for forskellige aktiviteter - der er aktiviteter i alle rum, igangsat af voksne eller af børnene.
2. Princip: Børnehuset er funktionsopdelt. Hvert rum indikerer hvilke aktiviteter der er hensigtsmæssigt at lave her.
3. Princip: Børnene er opdelt i basisgrupper - igen delt i mindre grupper afhængig af aktiviteten.
4. Princip: Børnene har som udgangspunkt faste grupper med fast tilknyttede voksne.
5. Princip: Dagsrytmen i Børnehuset er forudsigelig, bl.a. rundkreds, gruppetid, spisning, legeplads tid o.l.
6. Princip: Børnene inddrages så vidt muligt i de daglige aktiviteter, bl.a. borddækning, oprydning osv.

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Børnene i Børnehuset er opdelt i basisgrupper, en aldersopdelt og to blandede aldersgrupper, hvor der varierer mellem at arbejde i store og i mindre grupper, afhængig af aktivitetens art, formål og børnegruppens sammensætning. Vi har fokus på at skabe tid og rum til fordybelse, med sig selv, med andre børn eller med en voksen.

Børnehuset har en dagsrytme med faste holdepunkter, som er forudsigelige og dermed tryghedsskabende for børnene.

Der må gerne være overraskelser i hverdagen, men hver dag skal ikke være en overraskelse.

I børnehuset er børnene delt i 3 basis grupper med faste voksne. Grupperne har fast spisestue og fast sted til afholdelse af den daglige rundkreds.

De pædagogiske aktiviteter tilrettelægges således, at der tages udgangspunkt i det enkelte barns zone for nærmeste udvikling, så alle børn bliver stimuleret og udfordret på det niveau de er.

God læring kan finde sted i alle tre læringsrum. Vi vægter alle tre læringsrum lige højt, se ill. 2.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabtlæring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

Det pædagogiske arbejde med de 6 læreplanstemaer foregår dels i:

- hverdagens rutiner, ved måltider, i garderopen, i rundkredsen, i legen og i samværet med hinanden (børn/børn og børn/voksen) ved at have opmærksomhed på årets gang, ved at have fokus på kulturelle begivenheder, som jul, påske, fastelavn o.l.
- projektarbejde, temaarbejde hvor pædagogerne typisk vælger 1 -2 læreplanstemaer som omdrejningspunkt, derved vil der være særlig fokus på temaet over længere tid.

Alle børn bliver i løbet af institutionstiden præsenteret for alle 6 læreplanstemaer.

Valget af tema foretages oftest på baggrund af hvad børnene aktuelt er optaget af eller hvad er er behov for, så der bliver en sammenhæng mellem: "hvad børn vil med verden og hvad pædagogerne vil med børnene".

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

Overordnet skal barnet mødes med anerkendelse. Barnets egen forståelse, erfaringer og ønsker skal have en central plads i indsatsen omkring barnet.

Overgangsmodellen og overgangsskemaet anvendes hver gang et barn skifter for et dagtilbud til et andet.

Ved modtagelsen af barnet i børnehaven anvendes overgangsskemaet. Skemaet er udfyldt af dagplejen og forældrene, eller af vuggestuen og forældrene. Skemaet anvendes ved opstarts mødet i børnehaven, hvor forældrene og dagplejeren eller pædagogen fra vuggestuen er med. Der laves ligeledes et overgangsskema sammen med forældrene når barnet skal videre i skolen eller i et andet dagtilbud.

Alle forældre inviteres til at deltage i en overgangssamtale, hver gang barnet skifter fra et dagtilbud til et andet dagtilbud.

Ved børn som viser tegn på mistrivsel anvender vi Vida som ressource fokuseret indsats.

Fokusgruppemøder, ressource korpset, handleplan for udsatte børn i gul og rød position

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Vi arbejder ressource fokuseret. I konflikthåndtering arbejder vi med Marte Meo principperne og bl.a. øver vi håndtering af konflikter ved hjælp af START. Vi arbejder med at lære børnene at sige til og fra på en tydelig måde ved fx at sige stop ved brug af stop tegn.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

Alle børn bliver sprogscreenet når de begynder i børnehaven.

Hvis der er behov for en indsats, inviteres der til et Sprogfokusmøde, hvor tale/hørekonsulenten, pædagogen, evt. forældre og leder planlægger hvordan indsatsen skal være.

Forældrene er de vigtigste rollemodeller i forhold til sprogbrug.

Der er to sprogpædagoger i børnehaven, som hver uge laver individuel sprogstimulering med børn som har behov for særlig og fokuseret sprogindsats.

Alle 5 årige bliver sprogscreenet. Vurderingerne formidles videre i overgangen til skolen.

Børnehuset arbejder hele tiden med lydlig opmærksomhed, dialogisk læsning i spontane og i planlagte aktiviteter. Børn lærer det sprog voksne anvender samt den måde, hvorpå sproget anvendes af rollemodellerne. Voksnes kommunikation med et barn (hvor barnet kan læse den voksnes reaktion + blikfang + ansigtsudtryk) har direkte sammenhæng med størrelsen af barnets ordforråd.

I foråret 2017 har hele Børnehuset tema omkring sprog og lydlig opmærksomhed.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsskema og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Overgangsmodellen og overgangsskemaet anvendes hver gang et barn skifter fra sundhedsplejen til dagpleje til vuggestue, fra dagpleje og vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole og SFO.

Overgangsmodellen beskriver rammen for hvordan samarbejdet skal foregå mellem de voksne ved barnets overgang fra et sted til det næste. Overgangsskemaet udfyldes i en dialog mellem forældre og de professionelle. Det skal være med til at sikre, at relevant viden om barnet bringes med ind i den nye sammenhæng.

Overlevering af børn i en udsat position til skolen. Børnehusleder inviterer til netværksmøde, hvor skole og forældre deltager sammen med relevante fagpersoner.

Alle forældre inviteres til at deltage i en overgangssamtale, hver gang barnet skifter fra et dagtilbud til et andet.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

Vi besøger skolen løbende med kommende skolebørn inden skolestart.

Børnene er på besøg i 0.klasse og SFO-en. Pædagoger og lærer besøger børnene i børnehuset.

Vi samarbejder med Houlkærskolen omkring overgangen fra børnehave til skole.

Efter skolestart er pædagoger fra børnehaven på besøg i 0.klasse.

De ældste vuggestuebørn introduceres gradvist til børnehavelivet ved fx at deltage i rundkreds, spisning og leg på legepladsen i børnehaven.

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Børnehuset Kokholm er en integreret institution med børn i alderen 0 -6 år.

Børnehuset er beliggende i Viborg, Houlkær, øst for Nørresø med let adgang til natur og busforbindelser.

Børnehuset er normeret til:

Vuggestue: 25 børn 0 -2 år (dog fra efteråret 2016 til sommer 2017 op til 30 børn)

Børnehave: 65 børn 3- 6 år

Den ældste gruppe børn i børnehaven går i skovgruppe min. 2 dage om ugen, hvor de kører til basen i Undalslundskov.

Børnehuset Kokholm er en kommunal institution.

Den er bygget i 1980 til 60 børn i alderen 3-6 år. Gennem årene er børnehaven udbygget og forandret flere gange, bl.a. tilbygget vuggestue. Børnehuset har en dejlig legeplads, delt op i vuggestue og børnehave aktiviteter.

Børnene i Børnehuset Kokholm kommer overvejende for Houlkær og Overlundområdet.

Vi har børn med forskellige kulturelle, religiøse og sociale baggrund, hvilket er med til at give børnene et billede af det samfund, de er en del af.

20 % af børnene er af anden etnisk baggrund end dansk.

Personale sammensætning og forudsætninger.

Personale gruppen, der har ansvar for det pædagogiske arbejde, består af 12 uddannede pædagoger, hvoraf en af hankøn, suppleret med en lønnet pædagog studerende, to pædagogiske assistenter, samt en køkkenfaglig ansvarlig. Der er pt. ikke madordning i børnehaven.

Personalet har forskellige faglige og personlige kompetencer. Den forskellighed der er, tilstræber vi at udnytte i fordelingen af opgaver og i de udfordringer der er i børnegrupperne.

I personalegruppen bygger samarbejdet på de 4 værdier, der gælder for Viborg Kommune.

- Mangfoldighed
- Ordentlighed
- Dygtighed
- MOD

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Dagbogs optegnelser på børnenettet
- Børnenes udsagn.
- Produkt dokumentation.

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- SMTTE
- Dagbog på Børnenettet

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Det pædagogiske arbejde i børnehuset Kokholm tager udgangspunkt i: "Hvad børn vil med verden, og hvad pædagogerne vil med børnene".

Det pædagogiske arbejde i hverdagen, børnenes leg, projektarbejde o.l. fastholdes i den pædagogiske dokumentation, som kan være foto, billeder på børnenettet, børns udsagn i tekst, udstillinger af forskellig art, praksisfortællinger o.l.

Ved at analysere disse dokumentationer kan pædagogerne bliver klogere på børnenes læring, hvad der optager dem og hvad de har brug for. Dermed har pædagogerne grundlaget for næste skridt i den pædagogiske planlægning.

Planlægning og evaluering foregår løbende på ugentlige møder, på baggrund af beskrevne mål og de pædagogiske dokumentationer og iagttagelser.

På forældremøder i efteråret, fremlægger hver basisgruppe deres dokumentation og evaluering af året der gik. En status for gruppen og bud på pædagogiske tiltag det kommende år.

Den pædagogiske praksis bliver evalueret efter evalueringsmodeller, der gælder for alle institutioner i Viborg Kommune. ECERS for børnehaven.

Resultaterne skal danne grundlag for det fremadrettede pædagogiske arbejde, med henblik på at udvikle gode pædagogiske udviklingsmiljøer.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Det pædagogiske personale skaber rammerne for et godt børne- og læringsmiljø.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

1. at det pædagogiske personale skaber tryghed, trivsel og udvikling for børnene
2. at det pædagogiske personale støtter børnene i at udvikle selvværd og selvtillid så de bliver robuste og kan mestre eget liv.
3. at alle børn skal føle at de er uundværlige.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Personalet siger godmorgen og farvel og benævner barnets navn.
2. Tegn: Vi hjælper barnet med at vinke og trøster hvis der er behov.
3. Tegn: Vi modtager/afgiver vigtig information om barnet.
4. Tegn: Børnene udfordrer sig selv/tør prøve noget nyt.
5. Tegn: Børnene tør være midtpunkt i fx rundkredsen.
6. Tegn: Personalet registrerer/vurderer alle børns trivsel hver 3. måned med TOPI
7. Tegn: Børnene er opmærksomme på hinandens tilstedeværelse.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: De voksne ser det enkelte barn v/ aflevering og afhentning og er desuden opmærksom på de behov børn og forældre må have.
2. Tiltag: De voksne viser tillid til børns evner og er opmærksomme på deres zone for nærmeste udvikling.
3. Tiltag: Vi har daglige rutiner som rundkreds, hvor børnene er sammen i deres basisgruppe og faste voksne.
4. Tiltag: Det pædagogiske personale arbejder systematisk med TOPI, hvor vi sikrer os, at alle børn bliver set og fulgt.
5. Tiltag: I rundkredsen benævner vi, hvem der er tilstede og hvem der mangler i dag.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Sociale kompetencer handler om at kunne indgå positivt med andre mennesker, i venskaber, grupper og kulturer i forskellige situationer. Disse kompetencer udtrykkes og tilegnes af børn i samspil med hinanden og andre voksne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

1. At alle børn føler sig som en værdifuld del af fællesskabet
2. At alle børn lærer at omgås hinanden på en respektfuld måde

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene viser empati for hinanden.
2. Tegn: Børnene inddrager andre i deres leg.
3. Tegn: Børnene sætter ord på egne og andres følelser.
4. Tegn: Børnene tilpasser deres adfærd og omgangstone til de forskellige arenaer de indgår i fx ikke være højrøstet ved bordet.
5. Tegn: Børnene deltager aktivt i aktiviteterne.
6. Tegn: Børnene venter på tur og lytter til hinanden.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi guider børnene i gode samværsformer.
2. Tiltag: Børnene inddeles i mindre grupper for at skabe tilhørsforhold.
3. Tiltag: Vi holder dagligt rundkreds, hvor de sociale spilleregler er på dagsordenen.
4. Tiltag: Vi hjælper børn med at sætte ord på følelser.
5. Tiltag: Personalet er gode rollemodeller ved at have en god og behagelig omgangstone, hvor der også er plads til sjovt.
6. Tiltag: Vi tilpasser den pædagogiske praksis, så alle børn kan deltage i fællesskabet med deres individuelle forudsætninger.
7. Tiltag: Vi hjælper børnene med at få øje på hinanden og hinandens ressourcer.
8. Tiltag: Vi lytter til børnene og giver dem medansvar.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Børnehaven vil udvikle et varieret og korrekt sprog og evnen til at bruge det, så det passer i forskellige situationer, og øger børnenes mulighed for at blive forstået. En tidlig og god stimulering af børns ordforråd og forståelse af begreber og regler, der gælder for det talte sprog, er derfor en vigtig del af børnehavens arbejde.

Med sproglig udvikling menes både talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

1. At alle børn udvikler sproglige og kommunikative kompetencer (verbalt / nonverbalt)

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børn og voksne taler pænt til og om hinanden.
2. Tegn: Børnene fortæller aktivt og vil gerne fortælle.
3. Tegn: Børnene løser konflikter ved hjælp af sproget.
4. Tegn: Børnene genkender ordkort i fx rundkredsen.
5. Tegn: Børnene efterspørger Ipads, musik, computerspil osv.
6. Tegn: Børnene synger og rimer spontant.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Det pædagogiske personale bruger et nuanceret og anerkendende sprogbrug overfor hinanden og børnene.
2. Tiltag: Det pædagogiske personale er rollemodeller for god sprogudvikling.
3. Tiltag: Der gives rum og tid til at børnene fortæller.
4. Tiltag: Vi hjælper børnene med at sætte ord på følelser ved hjælp af fx materialet START og ved konflikter.
5. Tiltag: At børnene har adgang til forskellige materialer, fx bøger, Ipad, cd'er.
6. Tiltag: Børnene bliver dagligt præsenteret for skriftssprog i rundkredsen.
7. Tiltag: Vi rimer og synger dagligt.
8. Tiltag: Vi anvender piktogrammer til bl.a. flersprogede børn
9. Tiltag: Der laves særlig sprogindsats med børn i fokuseret position fx sprogkuffert.
10. Tiltag: Der laves aktiviteter med fokus på sprogforståelse og ordforråd.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Børn udvikler i barndommens grundlæggende motoriske evner. Børnehaven skal bidrage til at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed. En aktiv brug af naturen og børnehavens nærmiljø giver mulighed for fysisk udfoldelse og udfordringer. Ved aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger udvikles børnenes færdigheder og vaner. De får erfaringer i, hvad det betyder at koble ex. det talte sprog og kropssproget og de udvikler herigennem også respekt for, at andre kan have et andet udtryk og en anden reaktion.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

1. At børnene oplever glæde ved at bevæge sig.
2. At alle børn udvikler kropsbevidsthed.
3. At alle børn får kendskab til hvordan mennesker ser ud og hvordan kroppen fungerer.
4. At alle børn får kendskab til hvad sund og usund kost er.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene udfordrer deres grovmotorik ved fx at klatre og cykle.
2. Tegn: Børnene udfordrer deres finmotorik ved. fx at tegne, lege med perler og sy.
3. Tegn: Børnene er fysiske aktive både inde og ude.
4. Tegn: Børnene leger lege, som det pædagogiske personale har introduceret fx sanglege og bevægelseslege.
5. Tegn: Børnene efterspørger motoriske aktiviteter.
6. Tegn: Børnene kan lide at være i salen, fx synge, danse, både i styret aktivitet og på eget initiativ.
7. Tegn: Børnene snakker om sund og usund kost fx ved måltidet.
8. Tegn: Børnene kender deres fysiske styrker og begrænsninger og søger nye udfordringer ift. nærmeste udviklingszone.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Det pædagogiske personale er kreative ift. motoriske udfoldelsesmuligheder fx motorik bane, sange og sanglege, hvor børn udfordres motorisk
2. Tiltag: I løbet af barnets børnehavetid planlægges aktiviteter, hvor elementer som kroppen, sanserne, sund og usund kost m.m.
3. Tiltag: At børnene får kendskab til hygiejne - herunder den personlige hygiejne
4. Tiltag: Leg på legepladsen og ture ud af huset tilrettelægges, så det giver varierede muligheder for fysiske udfoldelse.
5. Tiltag: Det sidste år i børnehaven, går børnene i skovgruppe, hvor der er planlagt 2 ugentlige dage i skoven.

6. Tiltag: Det pædagogiske personale leger med børnene, både spontant og i strukturerede og planlagte lege.

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Naturen giver rum for oplevelser og aktiviteter på alle årstider og i al slags vejr. Temaet skal bidrage til at gøre børn bekendt med og give dem forståelse for planter, dyr, årstider og vejr. Børn kan få vigtige erfaringer, børnene kan eksperimentere og hente viden om naturfænomener og sammenhæng. Inddragelse af naturen kan danne grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

1. At alle børn oplever glæde ved at færdes i naturen.
2. At alle børn opnår viden om og respekt for natur og naturfænomener.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene er ude på legepladsen hver dag.
2. Tegn: At de ælste børn er i skoven mandage og onsdage.
3. Tegn: At børnene indenfor (i de tre læringsrum) er involveret i aktiviteter omhandlende natur og naturfænomener.
4. Tegn: At de voksne i talesætter hensigtsmæssig færden i naturen.
5. Tegn: At børn hvert år deltager i Danmarks Naturfrednings - forenings affaldsindsamling - samler affald i skoven/nærmiljøet, vejer det, og de voksne indsender resultatet af "indsamlingen" - hvorefter der modtages et diplom, som hænges op et synligt sted.
6. Tegn: At børnene af sig selv omtaler madspil, og kommenterer og samler op når de ser affald.
7. Tegn: At børnene ikke smider affald i naturen.
8. Tegn: De voksne er nysgerrige og undersøgende sammen med børnene.
9. Tegn: De voksne følger børnenes spor/initiativer.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: At børnene kommer på legepladsen hver dag
2. Tiltag: At de ældste børn er en skovgruppe og tager i skoven 2 gange om ugen
3. Tiltag: At børnene får førstehåndsoplevelser i naturen og der bliver talt om hvordan man passer på dyr og planter.

4. Tiltag: At børnene hvert år deltager i opsamling af affald i naturen.
5. Tiltag: At vi taler om miljøet i naturlige sammenhænge fx madspild og henkastning af affald.
6. Tiltag: At vi følger op på børnenes fund, spørgsmål og initiativer.
7. Tiltag: At vi finder relevant materiale i naturen til undersøgelse.
8. Tiltag: De voksne er ansvarlige for at indgangsætte natur-aktiviteter afhængig af sted, årstid m.m.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Børnehaven skal give børn mulighed for at opleve kunst og kultur og for selv at udtrykke sig æstetisk. Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det anderledes, at man definerer sit eget kulturelle ståsted og genkender egne kulturelle rødder. Mødet med andre udtryksformer giver børn kendskab til, at menneskers sprog, vaner og levevilkår kan være forskellige.

Temaet omhandler udtryksformer som børnelitteratur, film, faglitteratur, teater, musik, billeder m.m. men også deltagelse i kunstneriske arrangementer, udflugter til kulturelle tilbud i lokalsamfundet og andet kan bidrage til børns kulturelle kendskab.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

1. At alle børn får kendskab til kulturel mangfoldighed.
2. At alle børn stifter bekendtskab med forskellige udtryksformer.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene kender og relaterer aktiviteter til bestemte traditioner
2. Tegn: At børnene er nysgerrige og åbne for det som er anderledes fx spørger til fremmed mad og sprog.
3. Tegn: At børnene i basisgruppen får kendskab til hinandens baggrund
4. Tegn: At børnene har adgang til og benytter mange forskellige materialer både ude og inde.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi præsenterer børnene for forskellige traditioner og kulturer.
2. Tiltag: Vi afholder kulturelle arrangementer.
3. Tiltag: Vi deltager i relevante kulturelle tilbud.

4. Tiltag: Vi leger cirkus og teater.
5. Tiltag: Vi giver børnene mulighed for at udvikle sig kreativt både på eget initiativ og via planlagte aktiviteter.
6. Tiltag: Vi indgår i dialog om forskellig levevis

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Alle børn i Børnehuset Kokholm har ret til fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og i det omfang det er muligt, skal børnenes oplevelser af børnemiljøet inddrages i børnemiljøvurderingen. Børnemiljøet skal ses i sammenhæng med Børnehuset Kokholms overordnede værdier samt pædagogiske læreplaner.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Børnehusets fysiske rammer er en vigtig faktor for et godt og inkluderende læringsmiljø.

Børnehuser er funktionsopdelt dvs. at hvert rum indikerer hvilken aktivitet/leg der kan foregå og de redskaber/materialer der er brug for, vil være rådighed:

Sprogværkstedet med bøger og sprogstimulerende materialer, computerplads.

Værksted til tegning, maling, klip o.l.

Legekroge med køkken, dukker, udklædning, Lego, Jovo, byggeklodser, biler, tog o.l.

To sale (en i vuggestuen og en i børnehaven) til aktiviteter, der appellerer til fysisk udfoldelse, det kan være hulebyggeri, fodbold, sanglege, rytmik, bevægelse, store fælles samlinger m. sang.

Vi har to store legepladser (en i børnehaven, en i vuggestuen) der giver mulighed for fysisk udfoldelse og naturoplevelser.

Vi har en skovgruppe for de ældste børn, hvor der er fokus på natur og udeliv.

Vi har base i Unddalslundskov med huse, bålplads m.m.

6 AFSLUTNING

Denne læreplan er udarbejdet på flere personalemøder hen over sommeren 2016, og er gældende i årene 2017 og 2018.

Læreplanen er gennemgået og godkendt af forældrerådet og en repræsentant for områdebestyrelsen i september 2016.

Læreplanen kan læses bhkokholm.viborg.dk

Læreplanen revideres næste gang i sommer/efterår 2018.

Børnehuset Kokholm

Hedekrænten 104

8800 Viborg

tlf. 87871260

Kontaktperson: Ruth Smed Jensen, mobil 51490840

direkte børnehaven: 21269177

direkte vuggestuen: 21269162

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**